

Výrobce/výrobkyně dřevěných loutek (kód: 82-024-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příprava a zpracování uměleckořemeslného záměru, studium podkladů, zpracování výtvarného návrhu loutky	3
Volba materiálu, technologických a pracovních postupů pro zhotovení loutky	3
Příprava a úprava materiálů pro zhotovení loutky	3
Obsluha dřevoobráběcích strojů a strojních zařízení	3
Vytváření jednotlivých částí loutky	3
Výroba vodícího a vnitřního mechanismu loutky a anatomické vyvažování loutek	3
Povrchová úprava loutek včetně dekorace, kaširování a malování	3
Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce loutek	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Příprava a zpracování uměleckořemeslného záměru, studium podkladů, zpracování výtvarného návrhu loutky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit a zpracovat výtvarný návrh loutky pro horní vedení pro profesionální loutkové divadlo podle předloženého výtvarného návrhu v měřítku 1 : 1	Praktické předvedení
b) Rozkreslit výtvarný návrh hlavičky loutky pro zhotovení ze dřeva	Praktické předvedení
c) Rozkreslit výtvarný návrh kostry těla loutky do jednotlivých dílů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba materiálu, technologických a pracovních postupů pro zhotovení loutky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit technologický postup a způsob provedení hlavičky dřevěné loutky	Praktické předvedení
b) Zvolit technologický postup a způsob provedení anatomie kostry těla loutky	Praktické předvedení
c) Zvolit vhodný materiál, nástroje, nářadí a pomůcky, včetně měřidel pro zhotovení uvedených výrobků	Praktické předvedení
d) Vysvětlit způsoby broušení a údržby řezbářských dlát; předvést nabroušení alespoň tří kusů dlát	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava a úprava materiálů pro zhotovení loutky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat a upravit materiál pro výrobu hlavičky dřevěné loutky	Praktické předvedení
b) Vybrat a upravit materiál pro výrobu kostry těla loutky	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha dřevoobráběcích strojů a strojních zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit, seřídít, používat a ošetřovat strojní zařízení pro příčné řezání kotoučovou pilou	Praktické předvedení
b) Připravit, seřídít, používat a ošetřovat strojní zařízení pro vrtání	Praktické předvedení
c) Připravit, seřídít, používat a ošetřovat strojní zařízení pro soustružení	Praktické předvedení
d) Připravit, seřídít, používat a ošetřovat strojní zařízení na horní ruční frézce	Praktické předvedení

Vytváření jednotlivých částí loutky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyřezat podle výtvarného návrhu hlavičku dřevěné loutky	Praktické předvedení
b) Zhotovit části kostry těla loutky	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výroba vodícího a vnitřního mechanismu loutky a anatomické vyvažování loutek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést montáž jednotlivých částí loutky; Vysvětlit anatomii loutky a její volnost pohybu ve vztahu k hornímu vedení loutky s určením pro profesionální loutkové divadlo	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyrobit horní vodící mechanismus pro pohyb loutky; Vysvětlit způsoby a principy vedení loutky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit odlišnost vedení loutky pro loutkové profesionální divadlo a pro pohyb loutek v loutkovém filmu	Ústní ověření
d) Provést vyvážení loutky; Vysvětlit způsoby a principy vyvažování loutek, objasnit plynulost pohybu loutky	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Povrchová úprava loutek včetně dekorace, kaširování a malování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit zhotovené části loutky (hlavičku a končetiny) pro dokončení – vyrovnat povrch jednotlivých částí, např. tmelením a broušením včetně přípravy a pigmentace konkrétního tmelu	Praktické předvedení
b) Provést příslušnou povrchovou úpravu malováním pro zhotovené části loutky (hlavičku a končetiny)	Praktické předvedení
c) Předvést povrchovou úpravu voskem, olejovým napouštěcím způsobem nebo lakem na bázi přírodních pryskyřic na dodaném zkušebním vzorku včetně provedení povrchové patiny	Praktické předvedení
d) Předvést povrchovou úpravu kaširováním na dodaném zkušebním vzorku dekorace, např. kulisy o minimálních rozměrech 300 x 400 mm, a na této dekoraci provést barevné dokončení vodou ředitelným nátěrovým systémem	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce loutek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat umělecký sloh nebo styl předložené poškozené loutky	Ústní ověření
b) Zjistit rozsah poškození předložené loutky, stanovit technologický postup opravy včetně výběru vhodných materiálů, nástrojů a pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Odstranit a vyměnit poškozenou část při zachování původních materiálů a původních technik výroby	Praktické předvedení
d) Odstranit nevhodné nátěrové vrstvy a sjednotit celkový vzhled povrchové úpravy	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Uchazeč si přinese vlastní pracovní oděv a obuv.

Ověřování by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení finálního produktu s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních úkonů, dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci, dodržování technologické kázně. Je třeba klást důraz na kvalitu a přesnost zhotoveného výrobku.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči konkrétní zadání, která umožní ověření všech odborných kompetencí uvedených v hodnoticím standardu.

Při zkoušce uchazeč zhotoví loutku bez ošacení pro horní vedení o velikosti 600 až 900 mm podle autorizovanou osobou předloženého výtvarného návrhu v měřítku 1 : 1.

- Pro ověření odborné kompetence Povrchová úprava loutek včetně dekorace, kaširování a malování připraví vzorky materiálů pro ověření dalších povrchových úprav.
- Pro ověření odborné kompetence Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce loutek autorizovaná osoba připraví poškozenou dřevěnou loutku určenou k opravě, např. poškozenou loutku se zlomenou rukou v pohybovém kloubu, který není skryt pod ošacením.

Při hodnocení hotového výrobku bude provedena kontrola jakosti; předmětem hodnocení je i estetická stránka a manuální zručnost uchazeče a dodržování předpisů BOZP a PO.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oblasti uměleckého řezbářství nebo uměleckého truhlářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby loutek nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti uměleckého truhlářství nebo řezbářství.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti uměleckého truhlářství nebo řezbářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby loutek nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti uměleckého truhlářství nebo řezbářství.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti uměleckořemeslného zpracování dřeva a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby loutek ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti uměleckého truhlářství nebo řezbářství
- d) Profesionální kvalifikace 82-024-H Výrobce/výrobnice dřevěných loutek + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby loutek.
- e) Profesionální kvalifikace 82-002-H Umělecký řezbář / umělecká řezbářka + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby loutek.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici truhlářskou dílnu splňující minimálně následující požadavky na materiálně-technické vybavení:

- autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby bylo možné splnit všechny kritéria zkoušky;
- prostory s přívozem elektrické energie odpovídající bezpečnostním předpisům;
- materiály a pomůcky odpovídající svým charakterem zadání ověřovaných kritérií: například látky na výrobu loutek, materiály na výrobu horního vodícího mechanismu, potřeby pro malování, vosky, olejová napouštědla, laky tmely a nátěrové hmoty
- nástroje a nářadí:
 - souprava ručního nářadí pro práci truhláře a řezbáře;
 - souprava pro ostření ručního nářadí (ruční brousek ve vodní lázni, obtahovací kámen – břidlice nebo arkansas);
- strojní zařízení:
 - přímočará pilka;
 - zkracovací kotoučová pila;
 - dekupírka;
 - ruční elektrický hoblík;
 - horní ruční frézka se sadou základních stopkových fréz (nástroje bez ložiska o průměru 25 mm – 5 kusů, nástroje s vodícím ložiskem o průměru 25 mm – 5 kusů); (U předchozích sad fréz jsou přípustné i obdobné sady větších nebo menších rozměrů.)
 - soustruh na dřevo;
 - ruční vrtačka s volbou a záběhem rychlosti otáčení;
 - ruční strojky vždy s odvodem prachu vzduchotechnikou;
 - odsávací dílenské zařízení do vaku;
 - lepidla, spojovací materiály, brusné materiály a materiály pro povrchovou úpravu;
 - ochranné pracovní pomůcky příslušné k jednotlivým strojním zařízením
- poškozenou dřevěnou loutku určenou k opravě
- výtvarné návrhy loutek

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro průběh zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 24 až 32 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Mendelova univerzita v Brně, Ústav nábytku, designu a bydlení

Ing. Jaromír Kaláb, OSVČ / soudní znalec

Balajka Adam, OSVČ / řezbář, restaurátor, umělecký truhlář

Vít Vavříník, OSVČ / restaurátor